

- [Qui som](#)
- [Contacta](#)
- [Publicitat](#)
- [Avís legal](#)
- [626 863 848 – WhatsApp](#)

- [Notícies](#)
 - [Actualitat](#)
 - [Cultura](#)
 - [Societat](#)
 - [Esports](#)
 - [Entitats](#)
 - [Baix Gaià](#)
- [Opinió](#)
- [Vida Social](#)
- [Entrevistes](#)
- [Reportatges](#)
- [Agenda](#)
- [El CLub](#)

Select Page

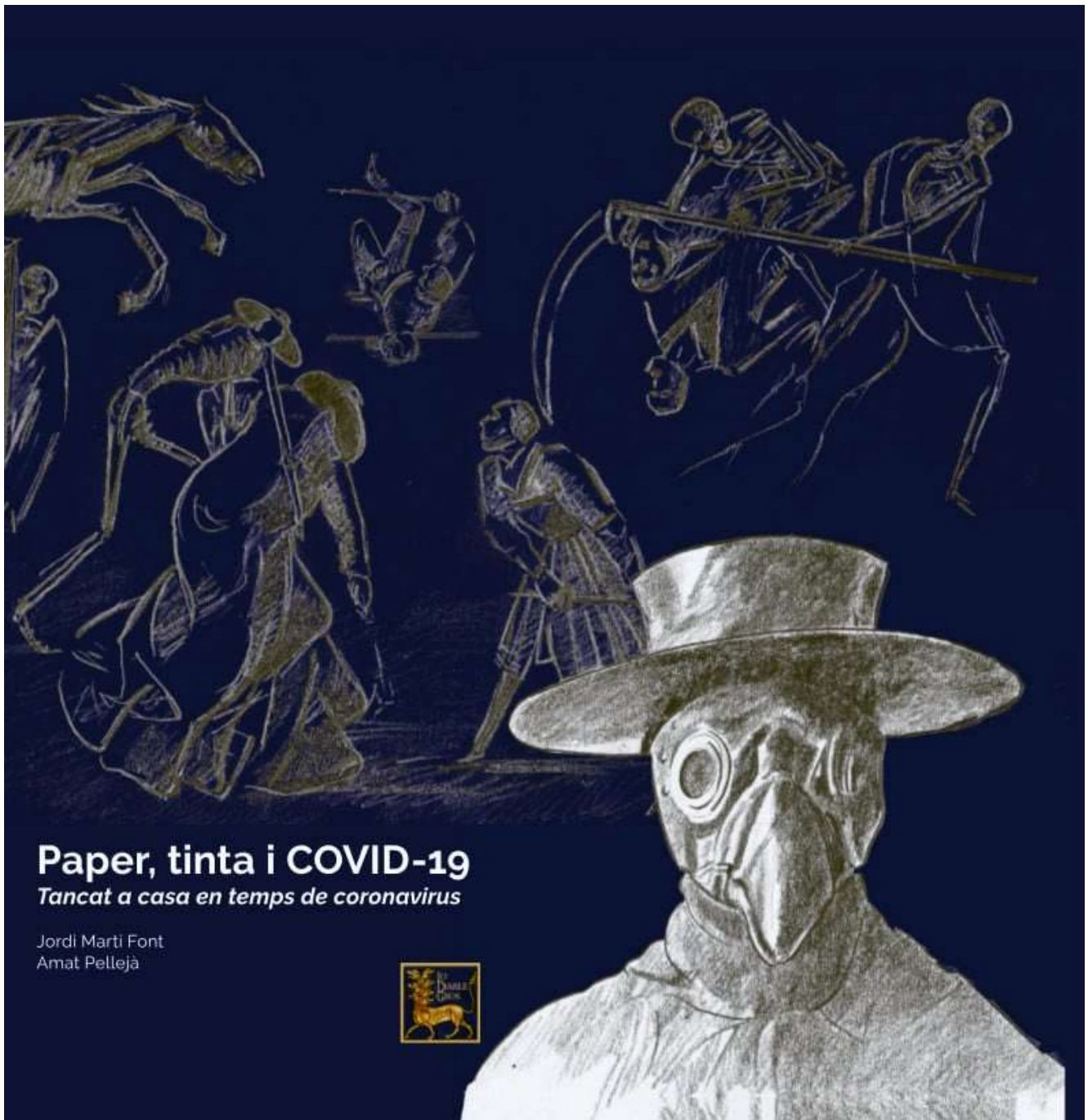
Paper, tinta i Covid-19

17 març 2021

Entrevista realitzada per **Òscar Ramírez Dolcet**

La humanitat ha patit, des de sempre, epidèmies, plagues i sovint confinaments. Potser per allò que sempre es diu, que la història és cíclica i es repeteix en èpoques diverses i persones diverses. A nosaltres, habitants del segle XXI, ens ha tocat el Covid-19 i les seves conseqüències que, com deuria succeir en totes les altres ocasions del passat, ens ha arribat de nou, colpint-nos i obligant-nos a canviar alguns hàbits i la forma de viure i veure la vida.

Portada del llibre

Al març del 2020, tot just fa un any, el filòleg, professor i activista Jordi Martí Font va iniciar l'aventura de recollir en articles escrits per ell mateix alguns dels capítols epidèmics de la història dels darrers segles vinculats amb els camps de l'art i la literatura. N'hi ha per triar i remenar però cal cercar-los, estudiar-los i fer-ne la lectura corresponent. A aquesta feixuga i engrescadora tasca, el Jordi

hi va sumar la col·laboració de l'artista Amat Pellejà, acostumat a posar imatge a capítols històrics, escenes bèl·liques, clàssics del cinema i a la societat en general. Així neix i es tradueix en el llibre "Paper, tinta i Covid-19" que ha editat Lo Diable Gros. El projecte d'aquests dos creatius i creadors és avui protagonista a la nostra revista.

Parlem amb ells dos sobre el perquè de tot plegat. Volem saber-ne els detalls, les concrecions, les engrunes que sempre formen part d'una obra i mai es veuen. Us garantim que la conversa és interessant.

ENTREVISTA A JORDI MARTI FONT

Jordi, al març del 2020 arriba l'estat de l'arma, s'inicia el confinament i tu decideixes iniciar aquest llibre. Què et porta a posar en marxa aquest projecte?

M'hi porta la sensació que tot el que passa ja ho he viscut i la constatació que jo no però altra gent sí i el que passa és

que no ho he viscut però sí que ho he llegit. Les expectatives que la cosa acabi ràpid no les tinc en cap cas i em poso a fer quelcom que molts cops havia volgut fer: barrejar literatura i vida, la meua literatura i al meua vida, la vida i la seva representació, la literatura i el seu mirall.

El llibre és una munió de textos, traduïts en articles en molts casos, que de forma paral·lela a la pandèmia del Covid analitzen i abasten altres epidèmies i èpoques molt delicades. La resposta pot ser òbvia però, de quina forma et va condicionar aquell moment de reclusió de l'any passat a parlar dels temes que hi apareixen?

Els temes són els que passaven més enllà del vidre, els que ens entraven a casa per ràdio, tele i internet: la reclusió, el confinament, i la pandèmia, la infecció... Això comprèn moltes altres coses que són equiparables a aquestes, des de la simbòlica i cinematogràfica, per exemple d'*El àngel exterminador* de Buñuel, fins a la purament literària com la de Thomas Mann a *La mort a Venècia*. En gairebé tots els casos, però, el sedàs és la literatura que han generat o on han viscut.

Fem un recorregut pel llibre. Analitzes sobre la ceguesa de Saramago, una autèntica obra d'art. Quins paral·lelismes té amb el moment actual?

Doncs un de més que clar: el poder, quan té al possibilitat, sempre esdevé despòtic. O dit d'una altra manera: el despotisme és al forma que pren el poder quan no hi ha topalls que l'aturin. Quan té una excusa, l'autoritat tendeix sempre a sotmetre l'ésser humà. Això sí, sempre, en tots els períodes històrics i indrets geogràfics, és possible al resistència i aquesta sempre ha de ser col·lectiva sense anul·lar la individualitat.

Il·lustració del capítol "20 de març, el còlera a un tros de paper"

Cites la crònica de Tucídides en un dels capítols i, evidentment, la narració ens porta a cercar tants punts en comú amb la Covid. Aquella malaltia, dius, va canviar-ho tot en aquell moment. Ara també ha canviat tot? Fins a quin punt?

La malaltia fa possibles els canvis perquè ens sotmet a una pressió constant que té com a amenaça la màxima possible: la mort. Davant d'ella, si qui té el poder sap jugar bé les seves

cartes, el context li permetrà canviar la realitat al seu gust. I el gust del poder sempre té com a objectiu la dominació total, no el bé comú.

Al capítol on parles de “La mort a Venècia” i d’Aschenbach, cites el moment en què un barber li tinta els cabells perquè sembli més jove i que és una metàfora a l’intent de maquillar la realitat. Quasi bé com s’ha volgut fer inicialment amb aquesta pandèmia que, al final, s’ha mostrat com era i no s’ha pogut amagar. Ho creus així?

La pandèmia és terrible perquè genera mort i patiment, en això no hi ha cap mena de dubte. Alhora, però, accentua les desigualtats socials que no són pandèmiques sinó planificades i estudiades per tal que s’esdevinguin, i aquestes desigualtats, producte de l’actual etapa del capitalisme desbocat que vivim, provoca uns patiments que són molt pitjors que els de la mateixa pandèmia. Canviar les actuals formes de dominació és un objectiu bàsic que hauria de ser central en cada una de les persones que pensem que l’humanisme és i ha de ser la forma central de procedir dels humans.

Has escrit aquest llibre des de “lo mig del món”, com diria el teu padrí Joaquín del Lloar. En parles en un article emotiu, divertit i ben realista...

El llibre parla de l’alta literatura però també de la literatura popular, que en molts casos és tan elevada com la que escrigueren autors referencials arreu del món. Més que res perquè la humanitat, les pesis tant com els pesi als racistes i xenòfobs, és una de sola. I mon padrí era un tipus de savi de poble que et trobes molt sovint arreu, un inventor d’històries que mereixia sortir en aquestes pàgines.

Il·lustració del capítol "18 de març, Mary Shelley i l'últim home"

Diuen que als pobles la situació s'ha viscut de manera més "calmada" que a les grans ciutats. Al Priorat tot són pobles - crec que per sort- de manera que imagino que el Covid s'ha visualitzat i tractat de forma ben diversa que a altres espais més poblats. M'equivoco?

Així ha estat. Alhora, però, al començament es van aplicar una sèrie de normes per a ciutats que denotaven el nul coneixement

que els governants que tenim tenen sobre el territori. Per exemple, controlar els moviments de la gent que anava al tros a conrear o a passejar, alhora que estaven oberts els supermercats. Com aquests, en va haver unes quantes que farien riure si no fos que portaven aparellada l'amenaça de l'Estat en forma de policies amb ordres clares d'impedir la sortida al camp, per exemple.

Quan decideixes incorporar al projecte a l'Amat Pellejà, de Marçà, per acabar de crear una obra plena de realisme i al mateix temps d'emocions bàsiques? Què creus que ha aportat i com heu sumat?

Som veïns i un dels dies que ell anava a llençar la brossa li ho vaig proposar, ell va acceptar i en no res vam buscar qui el muntés. La Nerea de la Serra, que viu a Falset, hi va fer i el vam imprimir a Marçà mateix, a al impremta que hi ha al poble, que va adequar la impremta a fer llibres.

Caldria fer una segona part del llibre ara, veient com ha evolucionat tot i observant el punt del camí on estem ara?

No cal, es tracta d'un dietari però, sobretot, d'una caixa de lectures, músiques i pel·lícules, de creacions artístiques, que jo havia fet abans de la pandèmia i més o menys hi surten totes. La cosa no ha acabat, és clar, però di'això també en parlo al llibre.

A nivell global, què creus que ha après la societat en aquest any de malaltia i canvis?

La societat no sé què ha après però el que sí que es veu és una considerable acceptació de mesures que, en molts casos, no obeeixen a cap recepta sanitària sinó a una obsessiva intenció controladora. En això hem d'anar molt amb compte perquè els manaires de sempre i els que treuen la poteta amb urpes tenen clar que ens volen callats i muts i no pot ser que ens hi tinguin.

I tu, a nivell personal?

Jo he après que cal mirar molt més a prop per veure-hi lluny. I que, l'absència de gent sempre és perjudicial, que som éssers humans que trobem la nostra humanitat en la socialització. I quan no la tenim ens falta, i molt.

ENTREVISTA A AMAT PELLEJÀ

Amat, com neix aquesta col·laboració teva i del Jordi que al final es tradueix en un llibre ple de riquesa en tots els sentits?

Amb el Jordi ja he tingut la sort de col·laborar en un parell d'ocasions; en una va fer un text totalment lliure del còmic "El cuirassat Potemkin" de la col·lecció Abel d'Arola Editors i, en l'altra, en uns dibuixos que li vaig fer per a la obra de Josep Lluнас, volum que encara ha de sortir. Per tant, em

va proposar aquest treball i ho vaig fer encantat.

La proposta literària té un element en comú però cada capítol és un paisatge ben diferent. Ha estat complicat posar-se a la pell de cada text?

La veritat és que no gaire, ja que el text és molt variat i dona per a molt més encara.

Al final, en lloc de crear un sol dibuix referenciat a la història, has optat per una mena de vinyeta on el lector descobrirà personatges diversos. Perquè has optat per aquesta fórmula?

En primer lloc, suposa un repte artístic per mirar de trobar una composició òptima de les imatges que s'adiessin més al contingut del textos escrits.

Per altra banda, hi ha el fet de poder arribar al lector d'una manera més fresca i amena, ja que els dibuixos, al no estar tancats per diverses vinyetes com es l'habitual en els còmics, crec que li donen oxigen a les pàgines que, de fet, és el que tracta aquesta pandèmia.

Il·lustració del capítol "19 de març, Daniel Defoe i El Diari de l'any d las pesta

Quin dels capítols t'ha colpit més personalment?

Es molt difícil, ja que en tots he procurat posar-hi el millor de mi mateix, però per escollir-ne un, possiblement l'últim capítol "22 d'abril Tancat a casa la major part del temps..." ja que ens afecta més directament donades les circumstàncies.

Què creus que aporta aquest llibre en aquests temps pandèmics

actuals on es generen pors i, llegint certs textos, tornem enrere en molts sentits?

Crec que ens fa veure que som més febles del que normalment creiem i que al llarg dels segles es repeteixen i es seguiran repetint els mateixos fets per molt que els vulguem evitar. Tenim oportunitat per mirar enrere

A nivell global, què creus que ha après la societat en aquest any de malaltia i canvis?

La societat, em refereixo a la gent de carrer, ha rebut molt pel Covid-19. Crec que el pitjor encara està per arribar. Els grans poders, i són només uns quants que mouen els fils, ens tenen acollonits. Som les seves marionetes; ens treuen el suc i, quan ja no en quedi, encara en trauran més. Ja s'està veient en les grans corporacions en el tema de la vacuna. D'aquí a dos anys només ens recordarem d'aquest mal somni el afectats.

Si la societat ha après alguna cosa, per ser sincer, no en tinc ni la més punyetera idea però no soc gens optimista vers la teva pregunta. A nivell personal jo tan sols procuro fer el mateix que quan anava a l'escola: guiar-me per el meu instint i no fer cas al mestre.

626 863 848

info@altafulles.cat

Vine al nostre club!

Vols unir-te gratuïtament i gaudir de descomptes i premis?

[Som-hi](#)

Informa't abans que els altres

Si vols estar al dia de tot el que publiquem en aquesta web,

apunta't aquí. No fem spam... ☐

Email

Subscriure'm

Resum Política de privacitat i protecció de dades

* **RESPONSABLE:** És el meu deure informar-lo que les dades de caràcter personal que em proporcionis omplint el present formulari seran tractades per Altafullenca de Comunicació Integral s.l. com a responsable d'aquesta web.

* **FINALITAT:** l'enviament de notícies i comunicacions d'altafulles.cat.

* **LEGITIMACIÓ:** Consentiment de l'interessat.

* **DESTINATARIS:** Com a usuari i interessat li informo que les dades que em facilita estaran ubicats en els servidors d'Automatic (proveïdor del servei de subscripcions d'altafulles.cat). Veure [política de privacitat d'Automatic.](#)

* **DRETS:** Té dret, entre d'altres, a accedir, rectificar, limitar i suprimir les seves dades. Pots obtenir informació addicional i detallada sobre Protecció de Dades i consultar la nostra política de privacitat en la nostra pàgina d' [Avis legal](#).

Segueix-nos

No et perdis tota l'actualitat d'altafulles.cat a les xarxes socials

- [Follow](#)
- [Follow](#)
- [Follow](#)
- [Follow](#)

REVISTA CULTURAL I SOCIAL INDEPENDENT

- [Qui som](#)
- [Contacta](#)
- [Publicitat](#)
- [Avís legal](#)
- [626 863 848 – WhatsApp](#)

© 2020 Altafulles ~ info@altafulles.cat | weBDesing: [efeonce](#)
626 863 848

Envian's un WhatsApp amb el teu nom, cognom i correu electrònic i passaràs a formar part del club d'Altafulles.

És un Club gratuït i que comporta tenir accés a descomptes a certs productes, accés a algunes activitats culturals i amb la possibilitat de prendre part a sortejos per guanyar premis.

[Som-hi](#)